

International economic policies in the field of credit documents with a focus on Iran

Zahra Khalil Ebrahim Al-Shouk ¹

Received: 24 May 2023

Zainab Pourkhaghan Shahrezaei ^{2*}

Reception: 10 September 2023

Ali Hamza Asal ³

Maryam Ghorbani Far ⁴

Abstract

In transactions between merchants, there are challenges and risks for exporters and importers. These risks and challenges can be the result of the negligence of one of the parties to the contract or the result of economic and political issues and the countries that are involved in this transaction. In addition to this, it is not always easy to assess the credibility and commercial reputation of the other party to the contract, as a result, commercial payments through an open account or by securities such as checks or even bills of exchange are not acceptable, unless the parties have long business relations with each other and stability in the political, economic and legal situation of the importing country. If these conditions are not provided, in commercial practice, an additional guarantee is requested from the other party. In this context, methods have been created to guarantee payment in a traditional way, one of the most important of which is the subject of letters of credit. In this research, using the analytical descriptive method, the legal system of guaranteed letters of credit shows the results that are examined in the laws of Iran and Iraq. The category of letters of credit is considered a major and classic means of guaranteeing payment in foreign trade transactions and provides a high guarantee. In the context of these documents in the laws of Iran and Iraq, opinions have been expressed by jurists, they are of the opinion that documentary credits should be recognized as an international payment instrument with an independent and unique nature, but most of these opinions are based on It is the law of contracts and they have analyzed the nature of the issue of documentary credit in the framework of a contract, which is more compatible with the principles accepted in the legal systems of the two countries.

Keywords: commitment to the benefit of a third party, commercial contract, Iranian law, letters of credit, Iraqi law, commercial law

¹ PhD student in private law, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran

^{2*}Assistant Professor of Law Department, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran (Responsible Author)

³Assistant Professor of Law Department, Karbala University, Iraq

⁴Assistant Professor of the Department of Law, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran

<http://doi.org/10.30510/pscci.2024.477365.1067>

سیاست های اقتصاد بین الملل در حوزه اسناد اعتباری با تمرکز بر ایران

زهرا خلیل ابراهیم الشوک^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۰۳

زینب پورخاقان شاهرضایی^{۲*}

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۶/۱۹

علی حمزه عسل^۳

مریم قربانی فر^۴

چکیده

در مبادلات بین بازرگانان، برای صادرکنندگان و واردکنندگان چالش ها و ریسک هایی وجود دارد. این ریسک ها و چالش ها می تواند ناشی از سهل انگاری یکی از طرفین قرارداد و یا نتیجه مسائل اقتصادی و سیاسی و کشورهایی باشد که در این معامله دخالت دارند. علاوه بر این، ارزیابی اعتبار و شهرت تجاری طرف دیگر قرارداد همیشه آسان نیست، در نتیجه پرداخت های تجاری از طریق حساب باز یا اوراق بهاداری مانند چک یا حتی برات قابل قبول نیست. مگر اینکه طرفین روابط تجاری طولانی با یکدیگر داشته باشند و در وضعیت سیاسی، اقتصادی و حقوقی کشور واردکننده ثبات داشته باشند. در صورت فراهم نشدن این شرایط، در عمل تجاری، ضمانت اضافی از طرف مقابل درخواست می شود. در این زمینه روش هایی برای تضمین پرداخت به روش سنتی ایجاد شده است که یکی از مهم ترین آنها موضوع اعتبار اسنادی است. در این تحقیق با استفاده از روش توصیفی تحلیلی، نظام حقوقی اعتبار اسنادی تضمین شده نتایجی را نشان می دهد که در قوانین ایران و عراق مورد بررسی قرار گرفته است. مقوله اعتبارات اسنادی به عنوان ابزار اصلی و کلاسیک ضمانت پرداخت در معاملات تجارت خارجی محسوب می شود و ضمانت بالایی را ارائه می دهد. در زمینه این اسناد در قوانین ایران و عراق نظرات حقوقدانان بیان شده است، آنها معتقدند اعتبارات اسنادی باید به عنوان یک ابزار پرداخت بین المللی با ماهیت مستقل و منحصر به فرد شناخته شود، اما اکثر این نظرات عبارتند از. بر اساس قانون قراردادها است و ماهیت موضوع اعتبار اسنادی را در چارچوب یک قرارداد تحلیل کرده اند که با اصول پذیرفته شده در نظام حقوقی دو کشور سازگاری بیشتری دارد. کلید واژگان: تعهد به نفع ثالث، قرارداد تجاری، اعتبارات اسنادی، حقوق تجارت.

دانشجوی دکتری حقوق خصوصی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران zahraak151@gmail.com

*استادیار گروه حقوق، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول) Poorkhaghan@gmail.com

استادیار گروه حقوق، دانشگاه کربلا، عراق ali.asel@uokerbala.edu.iq

استادیار گروه حقوق، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران m290.ghorbanifar@gmail.com

اعتبار اسنادی یکی از روش‌های پرداخت در تجارت بین‌المللی است که بانک افتتاح‌کننده متعهد می‌شود مبلغی را به ذینفع پرداخت کند. متقاضی برای افتتاح اعتبار اسنادی باید با بانک قرارداد منعقد کند. ماهیت حقوقی این قرارداد مورد بحث است و نظرات مختلفی درباره آن وجود دارد. این قرارداد حقوق و تعهدات متقاضی و بانک را تعیین می‌کند. برخی معتقدند این قرارداد با عقود وکالت، حواله و ضمان قابل مقایسه است. اعتبارات اسنادی نقش مهمی در تجارت بین‌المللی دارند و متداول‌ترین روش پرداخت محسوب می‌شوند (اخلاقی، ۱۳۹۲: ۱۵). اکثر قراردادهای تجاری بین‌المللی از اعتبارات اسنادی و مقررات متحدالشکل استفاده می‌کنند. این مقررات فعالیت‌های اقتصادی مختلف از جمله بانکداری، تجارت، صنعت و حمل و نقل را شامل می‌شود و به همین دلیل بانک‌های جهان، از جمله ایران، به آن پیوسته‌اند. اعتبارات اسنادی تضمین‌کننده پرداخت و مناسب برای فروشنده و خریدار است (شیروی، ۱۳۹۱: ۳۴). در مقایسه با روش‌های دیگر مانند پرداخت نقدی، سیستم پرداخت اعتبارات اسنادی تعادل منافع دو طرف را برقرار می‌کند و بدون آن فروشنندگان نمی‌توانند در بازارهای بین‌المللی فعالیت کنند. هر جایگزینی برای اعتبار اسنادی خریداران را از تجارت بین‌المللی باز می‌دارد. این مکانیسم به عنوان سند بانکی و رابطه قراردادی عمل می‌کند و ماهیت حقوقی آن همچنان مورد بحث است. از زمان ورود اعتبارات اسنادی به ایران، تفسیرهای مختلفی از ماهیت آن شده و رویه‌های بانکی متفاوتی برای آن وجود دارد (رفیعی، ۱۳۸۷: ۱۰۵). در حقوق ایران، برخی آن را با عقد جعاله و مضاربه مقایسه می‌کنند، اما تفاوت‌های اساسی وجود دارد. بنابراین باید از تحلیل‌های جدید استفاده کرد که به مسائل تجارت بین‌المللی پاسخ بهتری می‌دهند.

۱- اعتبارات اسنادی

قبل از پرداختن به تعریف اعتبار اسنادی، لازم است منشأ این کلمه را بدانیم، زیرا کلمه اعتبار از ترجمه فرانسوی گرفته شده است: اعتبار که یک اصطلاح فرانسوی برگرفته از کلمه لاتین کریدر^۱ به معنای اعتماد است. اساساً مقصود از وثیقه بودن آن است و از این جهت اعتبار اسنادی نامیده می‌شود، زیرا مستلزم ارائه مدارکی دال بر حمل (انتقال مالکیت) کالای مورد توافق بین واردکننده و صادرکننده است. گشایش اعتبار با ضمانت اسناد مبنی بر کالای منقول یا برای کالای آماده برای حمل و می

^۱ credere

باشد. در حقوق ایران، اعتبارات اسنادی که اعتبار نامه^۱ نیز نامیده می شود، یک سیستم پرداخت بین المللی بوده که از جنبه های متعدد به تعریف آن پرداخته شده است: اعتبارات اسنادی، سندی می باشد که بر اساس آن، یک بانک بر طبق درخواست مشتری، پرداخت نمودن وجهی را به فرد ذینفع در قبال ارائه نمودن اسنادی مشخص بر عهده می گیرد (سهامی، ۱۳۹۵: ۲۸). این تعریف مضاف بر ارائه یک تصویر کلی، سند بودن آن را با یک کارکرد مشخص مورد تاکید قرار داده، بدون اینکه تمامی اطراف این سیستم پرداخت یا دیگر عنصرهای آن را بیان نموده باشد. اینکه اعتبارات اسنادی در ابتدا به عنوان مجموعه ای از عرف ها و رفتارهای میان تجار کشورهای دارای مسیرهای دریایی تجاری مطرح شد، نشان از ویژگی های توسعه تجارت بین المللی دارد. قدمت اعتبارات اسنادی به دوران باستان برمی گردد، زمانی که تجار از نامه ها برای انجام معاملات در سراسر کشورها استفاده می کردند. این نامه ها به عنوان تعهدی از سوی یک طرف به طرف دیگر برای پرداخت مبلغ مشخصی در ازای دریافت کالا یا خدمات عمل می کردند. با گذشت زمان، این نامه ها پیچیده تر شدند و به شکل های اولیه اعتبارات اسنادی امروزی تبدیل شدند. اولین اعتبارات اسنادی مدرن در اواخر قرن نوزدهم توسط بانک های اروپایی برای تسهیل تجارت بین المللی ایجاد شد. استفاده از اعتبارات اسنادی به سرعت در سراسر جهان رواج یافت زیرا راهی امن و قابل اعتماد برای پرداخت بین خریداران و فروشندگان در معاملات بین المللی ارائه می دادند. امروزه، اعتبارات اسنادی ابزار ضروری برای تجارت بین المللی هستند. آنها برای طیف گسترده ای از معاملات، از جمله صادرات و واردات کالا، خدمات و پروژه های بزرگ زیربنایی استفاده می شوند. اعتبارات اسنادی روشی موثر برای ایجاد اطمینان در بین طرف های درگیر در فرآیند تجاری و تضمین امنیت نقل و انتقال کالا و قیمت ها تلقی می شود و بر اساس این مفهوم، کشورها به دنبال تلاش برای گسترش تجارت بین المللی و تعمیق اعتماد در بین اجزای آن بوده اند. سال ۱۹۲۰ پس از میلاد آغاز تفکر در مورد توسعه فرمول های یکپارچه برای اعتبارات اسنادی بود که تعدادی از بانکداران آمریکایی به همراه تعدادی از سرمایه داران و اقتصاددانان حاضر در کنفرانس اعتبار تجاری برای بحث در مورد تعدادی از مسائل مربوط به اعتبارات اسنادی حاضر شدند (النجفی، ۲۰۱۰: ۲۳). در این جلسه قواعد و اصول واحدی پدید آمد که توسط سی و پنج

^۱ Letter of Credit

موسسه بانکی اتخاذ شد و بر اساس آن بولتنی صادر و در اختیار خبرنگاران و کارگزاران خود در سراسر جهان قرار دادند. تلاش های متعددی برای ایجاد قوانین و مبانی واحدی برای هدایت بانک ها در فرآیند اعتبارات اسنادی صورت گرفت که اتاق بازرگانی بین المللی موفق به رسیدن به این هدف شد، زیرا اولین تلاش جدی برای ایجاد قوانین یکپارچه در کنفرانسی که در سال ۱۹۲۹ در آمستردام برگزار شد آغاز شد. این قوانین به نزدیک تر شدن مقاصد کمک می کرد و با توجه به مسائل مربوط به اعتبارات اسنادی، اگرچه این قوانین و اصول در ابتدای راه بود، زیرا فقط در مقیاس محلی به روابط بین بلنک های مولد اعتبار می پرداخت و اعمال نمی شد. در مقیاس جهانی، حتی در حوزه کشورهای که در کنفرانس شرکت کردند، به استثنای دو کشور فرانسه و بلژیک، در نتیجه کنفرانس واشنگتن در سال ۱۹۳۱ تصمیم به بررسی مجدد مقرراتی که قبلاً وجود داشت، گرفت. در سال ۱۹۲۹ ارائه شد و یک کمیته بانکی را برای مطالعه مقررات و رسیدگی به مشکلات کمیته های مشترک در اتاق بازرگانی بین المللی سپرد که این تلاش ها منجر به مطالعه جدیدی به نام اصول و آداب واحد برای اعتبارات اسنادی شد (العفیف، ۲۰۱۵: ۲۴). در هفتمین کنفرانس اتاق بازرگانی بین المللی که در سال ۱۹۳۳ میلادی در وین برگزار شد، توسط طرف های شرکت کننده به تصویب رسید و اکثر کشورهای که در کنفرانس شرکت کردند، پیگیری شد. موفقیت های اتاق بازرگانی بین المللی ادامه یافت، اما علیرغم ثباتی که این مفاد به معاملات بین المللی داد و سهم آنها در حل بسیاری از مشکلاتی که ممکن است بین طرفین اعتباربخشی ایجاد شود، نیاز به تجدید نظر در آنها به منظور تأیید و تأیید داشت. تکمیل آنها، به ویژه پس از توسعه زیاد تجارت خارجی و گسترش حجم آن در نتیجه جنگ، بنابراین، این قوانین و آداب و رسوم در کنفرانس بین المللی اتاق بازرگانی که در سال ۱۹۵۱ میلادی در لیسبون برگزار شد، اصلاح شد. کنفرانس ناپل اتاق بازرگانی بین المللی در سال ۱۹۵۷ پس از میلاد، اصلاحیه جدیدی در این قوانین به منظور تدوین آداب و رسوم جدید یا اصلاح آداب و رسوم قدیمی مطابق با تغییراتی که با جنبش تجارت خارجی روز به روز همراه است، انجام داد (الریبعی، ۲۰۱۸: ۴۵). این قوانین در سال ۱۹۶۲ میلادی مورد بازنگری قرار گرفت و بولتن شماره ۲۲۲ صادر شد و در دسامبر ۱۹۷۴ اتاق بازرگانی بین المللی اصلاحیه دیگری به نام بولتن شماره ۲۹۰ در این قوانین منتشر کرد که در آن مشاهدات دولت ها و مؤسسات بانکی و

تجاری در نظر گرفته شد. در کشورهای مختلف و در نتیجه مشکلات عملی مطرح شده توسط بانک ها، شرکت های کشتیرانی و بیمه و به منظور همگامی با تکنولوژی روز در زمینه استفاده از وسایل مکانیکی و الکترونیکی در ادارات، توسعه وسایل ارتباطی سریع و توسعه و تنوع روشهای حمل و نقل، این قوانین در سال ۱۹۸۳ میلادی مورد بازنگری قرار گرفت و بولتن شماره ۴۰۰ صادر شد که در تاریخ ۱۹۸۴/۱/۱۰ لازم الاجرا شد. اولین اعتبارات اسنادی مدرن در اواخر قرن نوزدهم توسط بانکهای اروپایی برای تسهیل تجارت بینالمللی ایجاد شد. استفاده از اعتبارات اسنادی به سرعت در سراسر جهان رواج یافت زیرا راهی امن و قابل اعتماد برای پرداخت بین خریداران و فروشندگان در معاملات بینالمللی ارائه می دادند. امروزه، اعتبارات اسنادی ابزار ضروری برای تجارت بینالمللی هستند. آنها برای طیف گسترده ای از معاملات، از جمله صادرات و واردات کالا، خدمات و پروژههای بزرگ زیربنایی استفاده می شوند. اعتبارات اسنادی روشی موثر برای ایجاد اطمینان در بین طرف های درگیر در فرآیند تجاری و تضمین امنیت نقل و انتقال کالا و قیمت ها تلقی می شود و بر اساس این مفهوم، کشورها به دنبال تلاش برای گسترش تجارت بینالمللی و تعمیق اعتماد در بین اجزای آن بوده اند. سال ۱۹۲۰ پس از میلاد آغاز تفکر در مورد توسعه فرمول های یکپارچه برای اعتبارات اسنادی بود که تعدادی از بانکداران آمریکایی به همراه تعدادی از سرمایه داران و اقتصاددانان حاضر در کنفرانس اعتبار تجاری برای بحث در مورد تعدادی از مسائل مربوط به اعتبارات اسنادی حاضر شدند (النجفی، ۲۰۱۰: ۲۳). با گذشت زمان، این عرفها به مقرراتی تبدیل شدند که در بسیاری از اعتبارات اسنادی استفاده می شوند. اما در ابتدا به دلیل عدم آشنایی تجار ایرانی با اصول و تعاریف تجارت بینالمللی، این مقررات در کشور ما نقشی نداشتند. با این حال، با گذشت زمان و با توجه به تغییرات در ساختار تجارت کشور، از جمله تنوع کالاهای صادراتی و ورود به شبکه های اطلاعات بینالمللی، نیاز به اطلاعات بینالمللی و استفاده از اسناد بینالمللی و قوانین اتاق بازرگانی بینالمللی در صادرات و واردات احساس می شد. این مقررات و تعاریف پیچیده و مشکل به نظر می رسیدند، اما برای حفظ منافع طرفین قرارداد و کشورهای مختلف لازم و ضروری بودند. این اقدامات همچنین به کاهش خطرات عدم پرداخت وجه و عدم تحویل کالا کمک کرده و محیط سالم بازرگانی را جایگزین روشهای نامناسب پیمان سپاری با خطرات ناشناخته

می نمودند. در حال حاضر، در متن قراردادهای اعتبارات اسنادی ارزی، تمامی بلنک های داخلی به جاری و ساری بودن مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) تأکید می کنند و آن را به عنوان یکی از بندهای مهم قرارداد اعتبار اسنادی مورد توافق و تعهد طرفین قرار می دهند. همچنین، این مقررات به عنوان یکی از بندهای مهم در اعتبارات اسنادی داخلی (ریالی) نیز گنجانده شده است. در تعریفی دیگر از مفهوم اعتبار که تا حد زیادی جامع بوده و دارای تفصیل بیشتری می باشد، تعریف بیان شده در مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی^۱ می باشد. بر طبق ماده دوم مقررات یاد شده، مقوله اعتبارات اسنادی به معنای هر گونه قراری می باشد که بر اساس آن، بانک افتتاح کننده اعتبار، بر اساس درخواست و دستور مشتری در خواست کننده اعتبار یا از جانب خود، مکلف می شود تا در برابر اسناد مقرر و مشروط بر رعایت نمودن شرایط اعتبار:

۱- یک پرداخت را به شخصی ثالث که ذینفع اعتبار می باشد، یا به حواله کرد او داده یا بروات صادر گردیده توسط فرد ذینفع را قبولی نوشته و پرداخت نماید؛

۲- یا به بانک دیگری اجازه دهد تا آن پرداخت را انجام داده و یا این بروات را قبول و پرداخت نماید؛

۳- یا به بانکی دیگر اجازه معامله اسناد را بدهد (اسکینی و حسینی، ۱۳۹۰: ۳۹).

بر همین اساس؛ تعاریف بیان شده دارای یک جامعیت در زمینه تعریف اعتبارات اسنادی نمی باشند؛ بر همین اساس عنصرهای مشترک و تشکیل دهنده اعتباری عبارتند از:

۱- تعهد بانک افتتاح کننده به عنوان بخش مشترک تعاریف بیان شده محسوب شده، در حقیقت با گشایش اعتبار، انجام دادن تعهدهای پرداختی که فرد خریدار داشته، به عهده بلنک افتتاح کننده اعتبار واگذار گردیده است. بر همین اساس، التزام و تعهد بانک افتتاح کننده اعتبار به عنوان یکی از عنصرهای اصلی تشکیل دهنده اعتبارات اسنادی محسوب می شود؛

۲- تعهد بانک افتتاح کننده اعتبار، مطلق و بدون قید و شرط نمی باشد، بلکه این تعهد از یک جهت، مشروط بر این موضوع می باشد که فرد صادر کننده یا فروشنده، به شرایط معین در قرارداد اصلی خرید و فروش عمل می کند و از جهتی دیگر، محدود بته تاریخ انقضای اعتبار می باشد؛

¹ Uniform Customs and Practice for Documentary Credit

۳- قرار و ترتیبی که بر اساس آن، بانک افتتاح کننده اعتبار مکلف بر پرداخت نمودن اعتبار به فرد ذینفع می‌گردد، بر اساس درخواست و مبتنی بر یک قرارداد و توافق بین فرد متقاضی اعتبار و بانک افتتاح کننده اعتبار می‌باشد (تلبا و ابراهیمی، ۱۳۹۷: ۱۴۹).

۲- انواع اعتبارات اسنادی

اعتبارات اسنادی انواع مختلفی دارند که هر کدام کاربرد خاص خود را دارند. برخی از رایج‌ترین انواع اعتبارات اسنادی عبارتند از:

اعتبارات اسنادی قابل برگشت :

اعتبارات اسنادی قابل برگشت نوعی از اعتبار اسنادی است که در آن بانک گشاینده اعتبار می‌تولند در هر زمان و بدون اطلاع قبلی به ذینفع (فروشنده)، اعتبار را اصلاح یا لغو کند. این نوع اعتبار دارای ویژگی‌هایی مانند قابلیت لغو یا تغییر بدون رضایت ذینفع، ریسک بالاتر برای فروشنده و انعطاف‌پذیری بیشتر برای خریدار است. به دلیل ریسک بالا برای فروشنده، این نوع اعتبار اسنادی کمتر در تجارت بین‌المللی استفاده می‌شود. برخلاف اعتبار قابل برگشت، در اعتبار غیرقابل برگشت، تغییر یا لغو اعتبار نیاز به رضایت تمام طرف‌های درگیر دارد. در اعتبارات اسنادی قابل برگشت، فروشنده ممکن است پس از ارسال کالا با لغو اعتبار مواجه شود، که این امر ریسک معامله را برای او افزایش می‌دهد. طبق مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP 600)، تمام اعتبارات اسنادی به طور پیش‌فرض غیرقابل برگشت در نظر گرفته می‌شوند، مگر اینکه صراحتاً به عنوان قابل برگشت مشخص شده باشند. این نوع اعتبار اسنادی به دلیل عدم اطمینان و ریسک بالا برای فروشنده، در معاملات تجاری مدرن کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرد (اسکینی و حسینی، ۱۳۹۰: ۳۹).

اعتبارات اسنادی غیرقابل برگشت :

اعتبارات اسنادی غیرقابل برگشت نوعی از اعتبار اسنادی است که در آن، پس از گشایش اعتبار، خریدار نمی‌تواند به طور یکجانبه آن را لغو یا تغییر دهد. این نوع اعتبار تعهدی قطعی از سوی بانک گشاینده به فروشنده (ذینفع) محسوب می‌شود و تضمین می‌کند که در صورت ارائه اسناد مطابق با شرایط اعتبار، پرداخت انجام خواهد شد. در اعتبارات اسنادی غیرقابل برگشت، حتی اگر خریدار تمایلی به دریافت کالا نداشته باشد یا شرایط بازار تغییر کرده باشد، امکان لغو یا تغییر اعتبار بدون رضایت فروشنده وجود ندارد. این ویژگی امنیت بیشتری برای فروشنده فراهم می‌کند، زیرا اطمینان دارد که در صورت رعایت شرایط اعتبار، پرداخت را

دریافت خواهد کرد. اعتبارات اسنادی غیرقابل برگشت در تجارت بین‌المللی بسیار رایج هستند و اعتماد بیشتری بین طرفین معامله ایجاد می‌کنند. طبق مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP 600)، تمام اعتبارات اسنادی به طور پیش‌فرض غیرقابل برگشت در نظر گرفته می‌شوند، مگر اینکه صراحتاً خلاف آن ذکر شده باشد. این نوع اعتبار اسنادی ریسک معامله را برای فروشنده کاهش می‌دهد و به همین دلیل در اکثر معاملات تجاری بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد (العفیف، ۲۰۱۵: ۲۴). در صورت ارائه اسناد مطابق با شرایط اعتبار، پرداخت انجام خواهد شد. در اعتبارات اسنادی غیرقابل برگشت، حتی اگر خریدار تمایلی به دریافت کالا نداشته باشد یا شرایط بازار تغییر کرده باشد، امکان لغو یا تغییر اعتبار بدون رضایت فروشنده وجود ندارد. این ویژگی امنیت بیشتری برای فروشنده فراهم می‌کند، زیرا اطمینان دارد که در صورت رعایت شرایط اعتبار، پرداخت را دریافت خواهد کرد. اعتبارات اسنادی غیرقابل برگشت در تجارت بین‌المللی بسیار رایج هستند و اعتماد بیشتری بین طرفین معامله ایجاد می‌کنند. طبق مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP 600)، تمام اعتبارات اسنادی به طور پیش‌فرض غیرقابل برگشت در نظر گرفته می‌شوند، مگر اینکه صراحتاً خلاف آن ذکر شده باشد. این نوع اعتبار اسنادی ریسک معامله را برای فروشنده کاهش می‌دهد و به همین دلیل در اکثر معاملات تجاری بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد (العفیف، ۲۰۱۵: ۲۴).

اعتبارات اسنادی دیداری :

اعتبارات اسنادی دیداری یکی از انواع مهم اعتبارات اسنادی است که در تجارت بین‌المللی کاربرد گسترده‌ای دارد. در این نوع اعتبار، پرداخت وجه به فروشنده (ذینفع) بلافاصله پس از ارائه اسناد مطابق با شرایط اعتبار به بانک صورت می‌گیرد. به عبارت دیگر، زمانی که فروشنده اسناد مورد نیاز را که نشان‌دهنده ارسال کالا یا انجام خدمات است، به بانک تعیین شده ارائه می‌دهد، بانک پس از بررسی و تأیید انطباق اسناد با شرایط اعتبار، بلافاصله وجه را پرداخت می‌کند.

ویژگی‌های اصلی اعتبارات اسنادی دیداری عبارتند از:

سرعت پرداخت: پرداخت به محض ارائه و تأیید اسناد انجام می‌شود.
کاهش ریسک برای فروشنده: فروشنده اطمینان دارد که پس از ارسال کالا و ارائه اسناد، وجه را دریافت خواهد کرد.

جریان نقدینگی بهتر: فروشنده می‌تواند سریع‌تر به وجه دسترسی پیدا کند.

مناسب برای معاملات کوتاه‌مدت: این نوع اعتبار برای معاملاتی که نیاز به پرداخت سریع دارند، مناسب است.

عدم نیاز به تنزیل اسناد: برخلاف اعتبارات مدت‌دار، در این نوع اعتبار نیازی به تنزیل اسناد نیست.

اعتبارات اسنادی دیداری معمولاً برای خریدارانی مناسب است که از نقدینگی کافی برخوردار هستند و می‌توانند پرداخت را بلافاصله انجام دهند. این نوع اعتبار اغلب در معاملات کالاهای فاسدشدنی، مواد اولیه، یا در مواردی که فروشنده نیاز به دریافت سریع وجه دارد، استفاده می‌شود. با این حال، خریدار باید توجه داشته باشد که در این نوع اعتبار، وجه را قبل از دریافت فیزیکی کالا پرداخت می‌کند و تنها بر اساس اسناد ارائه شده عمل می‌شود (تلبا و ابراهیمی، ۱۳۹۷: ۱۴۹).

اعتبارات اسنادی مدت‌دار:

اعتبارات اسنادی مدت‌دار یکی از انواع مهم اعتبارات اسنادی در تجارت بین‌المللی است. در این نوع اعتبار، پرداخت وجه به فروشنده در تاریخی مشخص در آینده، پس از ارائه اسناد به بانک، انجام می‌شود. این تاریخ معمولاً بر اساس توافق بین خریدار و فروشنده تعیین می‌شود و می‌تواند از چند روز تا چند ماه پس از ارائه اسناد باشد. ویژگی اصلی این نوع اعتبار، پرداخت با تأخیر است که به خریدار فرصت بیشتری برای تأمین وجه می‌دهد. این انعطاف‌پذیری برای خریدار مفید است، اما ریسک بیشتری را برای فروشنده به همراه دارد. فروشنده باید منتظر دریافت وجه در تاریخ مشخص شده باشد، اما می‌تواند در صورت نیاز به نقدینگی، از روش‌هایی مانند تنزیل اسناد استفاده کند. اعتبارات اسنادی مدت‌دار اغلب در معاملات با ارزش بالاتر، خرید کالاهای سرمایه‌ای، یا پروژه‌های بزرگ استفاده می‌شود. در برخی موارد، بانک می‌تواند با پذیرش برات، تعهد پرداخت را بر عهده بگیرد که این امر امنیت بیشتری برای فروشنده فراهم می‌کند. انتخاب بین اعتبار اسنادی دیداری و مدت‌دار به شرایط معامله، توافق طرفین، و نیازهای مالی آنها بستگی دارد. اگرچه این نوع اعتبار برای فروشنده ریسک بیشتری دارد، اما در صورتی که بانک گشایش‌کننده اعتبار معتبر باشد، ریسک عدم پرداخت کاهش می‌یابد. در مجموع، اعتبارات اسنادی مدت‌دار ابزاری مفید برای تسهیل معاملات بزرگ‌تر و پیچیده‌تر در تجارت بین‌المللی است که به طرفین معامله امکان می‌دهد شرایط

پرداخت را متناسب با نیازهای خود تنظیم کنند (اسکینی و حسینی، ۱۳۹۰: ۳۹).

نحوه استفاده از اعتبارات اسنادی:

برای استفاده از اعتبارات اسنادی، خریدار ابتدا با بانک خود تماس گرفته و درخواست صدور اعتبار را ارائه می‌دهد. در این مرحله، خریدار باید جزئیات معامله شامل مشخصات کالا، مبلغ، شرایط حمل و نقل و مدت اعتبار را ارائه کند. سپس، بانک خریدار پس از بررسی درخواست و اعتبارسنجی خریدار، با توجه به شرایط معامله، اعتبار را صادر می‌کند. این سند حاوی تمام شرایط و الزامات معامله است. بانک خریدار (بانک گشایش‌کننده) اعتبار اسنادی را به بانک طرف حساب فروشنده (بانک ابلاغ‌کننده) ارسال می‌کند. بانک فروشنده، اعتبار اسنادی را به فروشنده ابلاغ می‌کند و فروشنده باید شرایط اعتبار را به دقت بررسی کرده و در صورت نیاز، درخواست اصلاح کند. پس از اطمینان از شرایط، فروشنده کالا را حمل می‌کند و اسناد مورد نیاز را آماده می‌سازد. در این مرحله، خریدار باید جزئیات معامله شامل مشخصات کالا، مبلغ، شرایط حمل و نقل و مدت اعتبار را ارائه کند. سپس، بانک خریدار پس از بررسی درخواست و اعتبارسنجی خریدار، با توجه به شرایط معامله، اعتبار را صادر می‌کند. این سند حاوی تمام شرایط و الزامات معامله است. بانک خریدار (بانک گشایش‌کننده) اعتبار اسنادی را به بانک طرف حساب فروشنده (بانک ابلاغ‌کننده) ارسال می‌کند. بانک فروشنده، اعتبار اسنادی را به فروشنده ابلاغ می‌کند و فروشنده باید شرایط اعتبار را به دقت بررسی کرده و در صورت نیاز، درخواست اصلاح کند. پس از اطمینان از شرایط، فروشنده کالا را حمل می‌کند و اسناد مورد نیاز را آماده می‌سازد. سپس، فروشنده با ارائه اسناد مربوطه به بانک خود، درخواست پرداخت می‌کند. بانک فروشنده اسناد را بررسی کرده و در صورت مطابقت با شرایط اعتبار، آنها را به بانک خریدار ارسال می‌کند. بانک خریدار نیز اسناد را بررسی کرده و در صورت تأیید، وجه را به بانک فروشنده پرداخت می‌کند. در نهایت، بانک فروشنده وجه را به حساب فروشنده واریز می‌کند و بانک خریدار اسناد را در اختیار خریدار قرار می‌دهد تا بتواند کالا را ترخیص کند. این فرآیند اطمینان حاصل می‌کند که هم خریدار و هم فروشنده از حقوق خود در معامله محافظت می‌شوند (لنگریچ، ۱۳۹۸: ۱۰۵).

۲- مزیت افتتاح اعتبار اسنادی

قرارداد افتتاح اعتبار اسنادی (LC) نوعی توافق بین خریدار، فروشنده و بانک است که تعهدات و شرایط مربوط به پرداخت را در یک معامله بین‌المللی مشخص می‌کند. قرارداد افتتاح اعتبار اسنادی در مقایسه با سایر روشهای پرداخت و تسویه در معاملات بین‌المللی دارای امتیازاتی می‌باشد:

الف) پرداخت از طریق بانک: مهم‌ترین امتیاز استفاده از قرارداد افتتاح اعتبار اسنادی که این شیوه پرداخت را از سایر شیوههای پرداخت متمایز می‌سازد پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی نفع اعتبار در قبال ارائه اسناد مطابق با اعتبار از طریق بانک است نه خریدار؛ به نحوی که شرکت‌های بزرگ بر اساس این امتیاز اعتبار اسنادی، از خریداران محصولات خود می‌خواهند تا در خصوص پرداخت ثمن معامله از مکانیسم اعتبار اسنادی استفاده نمایند تا بابت وجه محصولات فروخته شده با بانک طرف حساب شوند، نه با خریدار چرا که در این وضعیت ریسک عدم وصول وجه کالاهای فروخته شده از بانک بسیار پایین‌تر از ریسک عدم وصول آن از خریدار می‌باشد، هر چند خریدار دارای حسن شهرت تجاری بوده و معتبر باشد؛

ب) پوشش دادن مطالبات طرفین: در هر قراردادی طرفین آن قرارداد برای رسیدن به اهدافی اقدام به انعقاد عقد مورد نظرشان می‌نمایند، به طوری که اگر آن هدف یا اهداف و یا موضوع ذهنی مدنظر طرفین با انعقاد آن عقد فراهم نیاید به هیچ وجه طرفین حاضر به تحقق چنین عقدی نخواهند بود، یکی از اهداف و امتیازات قرارداد افتتاح اعتبار اسنادی همانند سایر عقود پوشش مطالبات و انتظارات طرفین آن عقد (متقاضی اعتبار و بانک افتتاح کننده اعتبار) می‌باشد (علیزاده، ۱۳۹۴: ۸۰)؛

ج) ایجاد تأمین برای فرد ذینفع با توجه به قرارداد: افتتاح اعتبار اسنادی که بانک متعهد به پذیرش اسناد مطابق با متن اعتبارنامه و پرداخت بهای آن به ذی نفع می‌باشد لذا این تعهد بانک برای فرد ذینفع دارای امتیازاتی به این شرح می‌باشد:

- بر اساس قرارداد افتتاح اعتبار اسنادی، بانک متعهد نمی‌تواند تعهد پرداختی را که بر عهده گرفته است فسخ نماید یا از آن رجوع کند چرا که به موجب اعتبار اسنادی یک تعهد حقوقی لازم الوفاء به وجود می‌آید و در صورت امتناع ناروا از پرداخت، ذی نفع که به حق خود واصل نشده، حق می‌یابد تا جهت مطالعه وجه، علیه بانک متعهد اقامه دعوا کند.

-ذینفع در کنار خریدار (متقاضی اعتبار) به یک مدیون دیگری نیز دسترسی دارد، که همانا این مدیون بانک می باشد که اعتبار آن و قابلیت اعتماد به آن بسی بیشتر از خود خریدار می باشد، چنان مدیونی که علی الاصول قبل اعتبار و معتبر بوده و جایگزین مدیون اصلی (خریدار) نمی شود و مدیون اصلی را از دین بری الذمه نمی نماید.

- تعهد بانک افتتاح کننده اعتبار مستقل از قرارداد اصلی و پایه است (اصل استقلال قرارداد افتتاح اعتبار از قرارداد پایه)، بر همین اساس بانک نمی تواند به استناد اینکه بایع تعهدات ناشی از عقد بیع را ایفا نکرده، از پذیرش اسنادی که وی همراه با مطالبه وجه ارائه می دهد امتناع کرده و وجه اعتبار را به او نپردازد و بایستی تنها به ظاهر اسناد توجه نموده و در صورتی که مطابق با متن اعتبار اسنادی باشند اقدام به پذیرش پرداخت به نحوی که در ماده ۷ و ۸ مقررات متحدالشکل اعتبار اسنادی آمده، نماید.

-در حالت عادی فرد خریدار نمی تواند مانع بانک از پذیرش اسناد و پرداخت وجه گردد. گذشته از این تأمین ها، ذینفع می تواند بر اساس اعتبار اسنادی که به نفع او افتتاح یافته است اقدام به افتتاح اعتباری جدید نموده و سفارش مواد اولیه کالا و یا ملزومات کالای فروخته شده را از صادر کننده اصلی بنماید (لنگریچ، ۱۳۹۸: ۱۰۵).

د) تنوع و کاربرد وسیع قرارداد افتتاح اعتبار اسنادی: با توجه به انواع اعتبارات اسنادی قابل طرح در قرارداد افتتاح اعتبار اسنادی می توان عنوان نمود که این روش از پرداخت یک کارگاه بسیار مجهزی بوده که با آگاهی از تجهیزات و لوازم آن می توان در عرصه تجارت علی الخصوص تجارت بین الملل برای پوشش دادن ریسک های موجود از هر یک از انواع اعتبارات اسنادی یا به تناسب وضعیت موجود استفاده نمود.

اعتبار اسنادی به عنوان اثری از بانک گشایش دهنده اعتبار، تعهدی را ایجاد می کند و این تعهد دارای ویژگی هایی است که آن را از این جهت متمایز می کند:

. تعهد یک طرفه: بانک به هر تعهدی که برای ایفای ذینفع دارد، بدون اینکه ذینفع هیچ تعهدی در قبال بانک داشته باشد، یک طرفه متعهد است؛

. تعهد تجاری: تجارتی بودن به معنای مشمول مقررات قانون تجارت و مدنی نبودن آن است که این امر آن را از مشمول مقررات قانون مدنی خارج می کند؛

. تعهد مدت محدود: تعهد بانک با انقضای مدتی که پایان آن پایان تعهد بانک است منقضی می شود، بدین معنی که در صورت عدم ایفای ذینفع

و عدم برداشت ارزش اعتبار در مدت مقرر، تعهد بانک به پایان می‌رسد و ذینفع دیگر حقی نسبت به ارزش آن نخواهد داشت و در صورتی که بانک پس از انقضای مهلت مقرر در نامه خطاب به ذینفع آن حق را بیان کند، به مسئولیت وی انجام می‌شود و خریدار دیگر مسئولیتی در قبال آن ندارد، به بیان دیگر، بانک در قبال ذینفع، تعهدی را انجام می‌دهد که پس از انقضای مدت تعیین شده، منقضی شده است (یامالکی، ۲۰۱۴: ۱۴۰)؛

. تعهد مستقل: این تعهد به دلیل اینکه خود موجود است و مبتنی بر تعهد دیگری نبوده، پس وابسته به غیر نمی‌باشد، بدین مفهوم که تعهد بانک به اعتبار اسنادی در مقابل ذینفع مستقل از سایر تعهداتی است که در آن مناسبت از همان اعتبار حاصل شده است. این تعهد منشأ اتصال به روابط حقوقی معرف قرارداد بیع منعقد بین متقاضی گشایش اعتبار از یک طرف و ذینفع از طرف دیگر و همچنین تسهیلات بانکی. قراردادی که بین بانک گشایش کننده اعتبار و متقاضی آن منعقد شده، می‌باشد

۳- روابط حقوقی در اعتبار اسنادی

با توجه به اینکه حقوق و تعهدات دو طرف قرارداد، تحت تأثیر رابطه حقوقی دیگر طرفهای اعتبار اسنادی، به ویژه متقاضی اعتبار و ذی نفع اعتبار و از سویی، بانک افتتاح کننده اعتبار و فرد ذینفع اعتبار می‌باشد، در ادامه روابط حقوقی برخی از طرفهای اعتبار اسنادی بیان خواهد گردید: الف) رابطه میان متقاضی اعتبار و ذی نفع آغاز رابطه این دو بر اساس قرارداد مبنایی است که طبق آن، متقاضی اعتبار و ذی نفع توافق می‌کنند پرداخت از طریق بانک و با روش اعتبار اسنادی صورت گیرد و این آغاز رابطه حقوقی میان متقاضی و ذی نفع است. بر این اساس برای هر دو حق و تکلیفی ایجاد می‌شود و به همین دلیل، بانک افتتاح کننده اعتبار و نیز بانک ابلاغ کننده و بانک معامله کننده اسناد، موظف به رعایت حقوق و تکلیف اعتبار نامه هستند (نادر، ۱۳۹۶: ۱۰۹).

بر اساس ماده ۱ یو.سی.پی، مقررات این مجموعه اگر در متن اعتبار ذکر شده باشد لازم الاجرا است و برای متقاضی و ذی نفع الزام آور است. متقاضی اعتبار باید در مهلت مقرر افتتاح اعتبار کند. بدین صورت که به بانک خود در کشور متبوع اعلام کند که اعتبارنامه را مطابق قرارداد مبنایی برای ذی نفع صادر کند. در صورت کوتاهی متقاضی اعتبار، ذی نفع حق ادعای خسارت نماید. ذی نفع نیز باید اسناد و مدارک مصرح در اعتبارنامه را تهیه و جهت ارسال به بانک افتتاح کننده متبوع متقاضی، تا تاریخی که دارای اعتبار قانونی می‌باشد، تحویل بانک ابلاغ کننده دهد (زمانی

فراهانیف ۱۳۹۸: ۵۷). نتیجه تفاوت و اختلاف در اسناد ممکن است عدم پرداخت باشد. بنابراین ذی نفع یا صادر کننده به بررسی خیلی دقیق اسناد نیاز دارد، و در صورت عدم انجام این عمل باید متقاضی اعتبار درخواست اصلاحیه متناسب دهد.

ب) رابطه بین بانک افتتاح کننده اعتبار و ذی نفع اعتبار بانک افتتاح کننده: اعتبار از بانک کارگزار که معمولاً در کشور صادرکننده بوده، درخواست می نماید که اعتبار را به ذی نفع تأیید و ابلاغ کند. بانک افتتاح کننده اعتبار بنا به درخواست و دستور-های متقاضی، موظف می شود تا در برابر اسناد مقرر در اعتبار و نیز مشروط به رعایت شرایط اعتبار، پرداختی را به ذی نفع یا به حواله کرد او انجام یا بروات صادره توسط ذی نفع را قبولی نوشته و پرداخت کند و براساس ماده ۳ مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی انجام تعهدات یاد شده از سوی با افتتاح کننده اعتبار، موکول به ادعاها یا دفاعیات متقاضی نبوده و در حقیقت، اعتبار اسنادی بنا به ماهیت خود بر وصف استقلال، معاملاتی جدا از قرارداد مبنایی یا دیگر قراردادهایی است که مبنای افتتاح اعتبار قرار می گیرند (لنگریچ، ۱۳۹۸: ۱۰۵).

ج) رابطه بین متقاضی اعتبار و بانک افتتاح کننده: اعتبار یکی از مهمترین روابط حقوقی میان طرفهای اعتبار اسنادی می باشد. متقاضی اعتبار به وسیله نامه افتتاح اعتبار، دستور خود جهت صدور اعتبار را به بانک اعلام می کند. بانک افتتاح کننده نیز با ملاحظه پارهای شرایط از جمله وضع مالی متقاضی، نوع کالا و امکان فروش آن، تقاضای متقاضی اعتبار را می پذیرد و با امضای مدارک مورد نظر، بین فرد متقاضی و بانک، قراردادی منعقد می گردد که متضمن حقوق و تعهدات آن دو نسبت به همدیگر می شود (خزاعی، ۱۳۹۵: ۱۱۰). در نتیجه متقاضی ضمن درخواست خود و براساس توافق حاصله با بانک، نسبت به پرداخت وجه اعتبار، کارمزد و دیگر هزینه هایی که بانک اعلام می کند متعهد می شود، و بانک نیز در مقابل با افتتاح اعتبار، نسبت به پرداخت وجه به فرد ذینفع بر اساس شرایط اعتبار و در مقابل ارائه اسناد و مدارک تعیین شده در قرارداد متعهد می گردد.

۴- نقش اسناد و تجارت در اعتبارات اسنادی

در معاملات با استفاده از اعتبارات اسنادی، اسناد و تجارت نقش بسیار مهمی ایفا می کنند. این اسناد به عنوان زبان مشترک بین طرفین معامله و

بانک‌ها عمل می‌کنند و اطلاعات لازم در مورد کالا، شرایط معامله و تعهدات طرفین را ارائه می‌دهند.

۴-۱- نقش اسناد در اعتبارات اسنادی:

اسناد ارائه شده توسط فروشنده در اعتبارات اسنادی نقش‌های مهمی مثل اثبات انجام تعهدات، تضمین پرداخت و کنترل کیفیت کالا را ایفا می‌کنند. اما باید توجه داشت که این اسناد به تنهایی کافی نیستند و باید شرایط دیگری نیز در نظر گرفته شوند. بانک‌ها موظفند اسناد ارائه شده توسط فروشنده را به طور دقیق بررسی کنند و از انطباق آنها با شرایط اعتبار اسنادی و قرارداد اطمینان حاصل کنند. این بررسی باید شامل صحت و اصالت اسناد، کامل بودن اطلاعات، تطابق با یکدیگر و مطابقت با شرایط قرارداد باشد. سابقه و اعتبار طرفین معامله، به خصوص فروشنده، در ارزیابی ریسک و اطمینان از انجام تعهدات نقش مهمی دارد. بانک‌ها می‌توانند با بررسی سوابق معاملاتی و گزارش‌های اعتباری طرفین، از حسن نیت و توانایی آنها در انجام تعهداتشان مطمئن شوند (لنگریچ، ۱۳۹۸: ۱۰۵). در برخی موارد، برای افزایش اطمینان از انجام تعهدات، از ضمانت‌های بانکی استفاده می‌شود. در این روش، یک بانک ثالث به عنوان ضامن عمل می‌کند و در صورت عدم انجام تعهدات از سوی فروشنده، وجه کالا را به خریدار پرداخت می‌کند. باید توجه داشت که این اسناد به تنهایی کافی نیستند و باید شرایط دیگری نیز در نظر گرفته شوند. بانک‌ها موظفند اسناد ارائه شده توسط فروشنده را به طور دقیق بررسی کنند و از انطباق آنها با شرایط اعتبار اسنادی و قرارداد اطمینان حاصل کنند. این بررسی باید شامل صحت و اصالت اسناد، کامل بودن اطلاعات، تطابق با یکدیگر و مطابقت با شرایط قرارداد باشد. سابقه و اعتبار طرفین معامله، به خصوص فروشنده، در ارزیابی ریسک و اطمینان از انجام تعهدات نقش مهمی دارد. بانک‌ها می‌توانند با بررسی سوابق معاملاتی و گزارش‌های اعتباری طرفین، از حسن نیت و توانایی آنها در انجام تعهداتشان مطمئن شوند (لنگریچ، ۱۳۹۸: ۱۰۵). در برخی موارد، برای افزایش اطمینان از انجام تعهدات، از ضمانت‌های بانکی استفاده می‌شود. در این روش، یک بانک ثالث به عنوان ضامن عمل می‌کند و در صورت عدم انجام تعهدات از سوی فروشنده، وجه کالا را به خریدار پرداخت می‌کند. بیمه اعتباری نوعی بیمه است که از خریدار در برابر ریسک عدم پرداخت یا تاخیر در پرداخت از سوی بانک طرف حسابش محافظت می‌کند. با پرداخت حق بیمه، خریدار می‌تواند مطمئن باشد که

حتی در صورت بروز مشکل در پرداخت، وجه کالا را دریافت می‌کند. در برخی معاملات، برای اطمینان بیشتر از کیفیت کالا و انجام تعهدات از سوی فروشنده، از خدمات نظارت و بازرسی استفاده می‌شود. در این روش، یک شرکت یا شخص ثالث مستقل، مراحل مختلف انجام معامله را از جمله تولید، حمل و نقل و تحویل کالا زیر نظر می‌گیرد و گزارش‌هایی به طرفین معامله و بانک ارائه می‌کند. در حالی که اسناد در اعتبارات اسنادی نقش کلیدی دارند، اما برای اطمینان از موفقیت‌آمیز بودن معامله، باید سایر عوامل مثل سابقه و اعتبار طرفین، ضمانت‌های بانکی، بیمه اعتباری و نظارت و بازرسی را هم در نظر گرفت. با بررسی دقیق این موارد، می‌توان ریسک‌های مرتبط با اعتبارات اسنادی را به حداقل رساند و از مزایای این روش پرداخت به طور کامل بهره‌مند شد. (سهامی، ۱۳۹۵: ۲۸).

۴-۲- نقش تجارت در اعتبارات اسنادی:

تجارت نقش مهمی در اعتبارات اسنادی ایفا می‌کند. در ادامه به تفصیل نقش تجارت در سه موردی که ذکر کردید می‌پردازیم: انتخاب نوع اعتبار، تهیه اسناد و انطباق با رویه‌های بین‌المللی. با توجه به نوع کالای مورد معامله، می‌توان نوع مناسب اعتبار اسنادی را انتخاب کرد. به عنوان مثال، برای کالاهای فاسدشدنی ممکن است از اعتبارات اسنادی دیداری استفاده شود تا از پرداخت سریع وجه کالا به فروشنده و جلوگیری از فاسد شدن کالا اطمینان حاصل شود. در مقابل، برای کالاهای سرمایه‌ای که ارزش بالایی دارند، ممکن است از اعتبارات اسنادی مدت‌دار استفاده شود تا به خریدار زمان بیشتری برای تأمین مالی معامله داده شود. با توجه به شرایط معامله، مانند مدت زمان حمل و نقل، محل تحویل کالا و نحوه پرداخت، می‌توان نوع مناسب اعتبار اسنادی را انتخاب کرد. به عنوان مثال، اگر کالا قرار است به مسافت طولانی حمل شود، ممکن است از اعتبارات اسنادی قابل برگشت استفاده شود تا به خریدار امکان لغو اعتبار در صورت بروز مشکل در حمل و نقل را بدهد. در مقابل، اگر کالا در محل کارخانه تحویل داده شود، ممکن است از اعتبارات اسنادی غیرقابل برگشت استفاده شود. طرفین معامله و بانک‌ها باید با انواع اسناد مورد استفاده در اعتبارات اسنادی، مانند بارنامه، سیاهه تجاری، گواهی مبدأ، گواهی بازرسی و برات، آشنا باشند. اسناد باید مطابق با شرایط و مفاد اعتبار اسنادی و قرارداد تهیه شوند و در زمان‌های تعیین شده به بانک ارائه شوند

تا از تأخیر در پرداخت یا بروز مشکل در معامله جلوگیری شود. تجارت بین‌المللی تابع قوانین و مقررات مختلفی است که در مورد اعتبارات اسنادی نیز باید رعایت شوند. به عنوان مثال، قواعد یونیفورم رویه‌های اعتباری اسنادی (UCP) که توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی تدوین شده، مجموعه قواعدی است که به طور گسترده در معاملات با استفاده از اعتبارات اسنادی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بانک‌ها در کشورهای مختلف رویه‌های خاص خود را برای صدور و پرداخت اعتبارات اسنادی دارند. طرفین معامله و بانک‌ها باید با این رویه‌ها آشنا باشند تا از بروز مشکل در انجام معامله جلوگیری شود (تلبا و ابراهیمی، ۱۳۹۷: ۱۴۹). طرفین معامله می‌توانند با یکدیگر در مورد شرایط اعتبار اسنادی، مانند نوع اعتبار، مبلغ اعتبار، شرایط پرداخت و اسناد مورد نیاز، مذاکره کنند. در صورت بروز اختلاف بین طرفین معامله در مورد اعتبار اسنادی، تجار می‌توانند از روش‌های مختلفی مانند مذاکره، میانجی‌گری یا داوری برای حل اختلاف استفاده کنند. تجار باید دانش خود را در مورد اعتبارات اسنادی و تجارت بین‌المللی به روز نگه دارند تا بتوانند از جدیدترین روش‌ها و قوانین در این زمینه استفاده کنند. تجارت نقش کلیدی در موفقیت‌آمیز بودن معاملات با استفاده از اعتبارات اسنادی دارد. با انتخاب نوع مناسب اعتبار، تهیه صحیح اسناد، انطباق با رویه‌های بین‌المللی و آشنایی با سایر نقش‌های تجارت در اعتبارات اسنادی، می‌توان ریسک‌های مرتبط با این نوع معاملات را به حداقل رساند و از مزایای آن به طور کامل بهره‌مند شد.

۳-۴- انواع اسناد مورد استفاده در اعتبارات اسنادی:

اسناد نقش بسیار مهمی در اعتبارات اسنادی ایفا می‌کنند و باید دقیق، کامل و بدون نقص باشند. علاوه بر اسنادی که نام بردید، اسناد دیگری نیز ممکن است در معاملات با استفاده از اعتبارات اسنادی مورد استفاده قرار بگیرند. برخی از اسناد رایج دیگر عبارتند از: بیمه‌نامه حمل که نشان‌دهنده پوشش بیمه‌ای کالا در طول حمل و نقل است، گواهی بهداشت که نشان‌دهنده سلامت و بهداشت کالا است، گواهی وزن که نشان‌دهنده وزن کالا است، لیست بسته‌بندی که نشان‌دهنده تعداد و نوع بسته‌های کالا است و فاکتور که نشان‌دهنده قیمت و شرایط پرداخت کالا است. انتخاب اسناد مورد نیاز به نوع و تعداد اسناد مورد نیاز در یک معامله با استفاده از اعتبارات اسنادی، به عوامل مختلفی مانند نوع کالا، شرایط معامله و رویه‌های بانکی بستگی دارد. طرفین معامله و بانک‌ها باید با توجه به

شرایط خاص هر معامله، اسناد مورد نیاز را تعیین کنند. نکات مهم در مورد اسناد عبارتند از اینکه اسناد باید به زبان مورد توافق طرفین معامله و بانک‌ها صادر شوند. در صورت وجود ترجمه، ترجمه باید دقیق و مورد تأیید طرفین معامله و بانک‌ها باشد. اسناد باید توسط مقامات ذیصلاح صادر شده باشند و اصالت و صحت اسناد باید قابل تأیید باشد. برخی از اسناد رایج دیگر عبارتند از: بیمه‌نامه حمل که نشان‌دهنده پوشش بیمه‌ای کالا در طول حمل و نقل است، گواهی بهداشت که نشان‌دهنده سلامت و بهداشت کالا است، گواهی وزن که نشان‌دهنده وزن کالا است، لیست بسته‌بندی که نشان‌دهنده تعداد و نوع بسته‌های کالا است و فاکتور که نشان‌دهنده قیمت و شرایط پرداخت کالا است. انتخاب اسناد مورد نیاز به نوع و تعداد اسناد مورد نیاز در یک معامله با استفاده از اعتبارات اسنادی، به عوامل مختلفی مانند نوع کالا، شرایط معامله و رویه‌های بانکی بستگی دارد. طرفین معامله و بانک‌ها باید با توجه به شرایط خاص هر معامله، اسناد مورد نیاز را تعیین کنند. نکات مهم در مورد اسناد عبارتند از اینکه اسناد باید به زبان مورد توافق طرفین معامله و بانک‌ها صادر شوند. در صورت وجود ترجمه، ترجمه باید دقیق و مورد تأیید طرفین معامله و بانک‌ها باشد. اسناد باید توسط مقامات ذیصلاح صادر شده باشند و اصالت و صحت اسناد باید قابل تأیید باشد. اسناد باید در زمان‌های تعیین شده در اعتبار اسنادی به بانک ارائه شوند. تأخیر در ارائه اسناد می‌تواند منجر به عدم پرداخت وجه کالا به فروشنده یا بروز مشکل در معامله شود. نسخه‌ای از اسناد باید توسط طرفین معامله و بانک‌ها برای مدت زمان مشخصی نگهداری شود. این اسناد ممکن است برای مراجعات بعدی یا در صورت بروز اختلاف مورد نیاز باشند. اسناد در اعتبارات اسنادی نقش اساسی در اثبات انجام تعهدات، تضمین پرداخت و کنترل کیفیت کالا دارند. انتخاب اسناد مناسب، تکمیل صحیح اسناد و ارائه اسناد به موقع، از جمله عواملی هستند که برای موفقیت‌آمیز بودن معاملات با استفاده از اعتبارات اسنادی ضروری هستند اسناد و تجارت نقش کلیدی در موفقیت‌آمیز بودن معاملات با استفاده از اعتبارات اسنادی دارند. با دقت و توجه به این دو مقوله، می‌توان ریسک‌های مرتبط با این نوع معاملات را به حداقل رساند و از مزایای آن به طور کامل بهره‌مند شد (اسکینی و حسینی، ۱۳۹۰: ۳۹).

نتیجه گیری

اعتبارات اسنادی که نقش کلیدی در تجارت بین‌المللی دارند، متداولترین شیوه پرداخت قیمت کالا محسوب می‌شوند، در حال حاضر، در اکثر قراردادهای بین‌المللی، پرداخت ثمن در مقابل دریافت کالا از طریق اعتبار اسنادی و بر مبنای مقررات متحد الشکل اعتبارات اسنادی انجام می‌شود. از آن جا که مقررات متحد الشکل اعتبارات اسنادی، اصولاً همه فعالیت‌های اقتصادی، از جمله تجارت، صنعت، بانکداری و حمل و نقل را در بر می‌گیرد، می‌توان آن را مهمترین سند در تجارت بین‌المللی محسوب کرد. بدین جهت تقریباً تمامی بانک‌های موجود در جهان از جمله ایران آمادگی خود را جهت پیوستن به آن اعلام داشته و عملاً ملحق گردیده‌اند. اعتبار اسنادی به عنوان وسیله‌ای که پرداخت را تضمین می‌کند، برای تطبیق منافع متعارض فروشنده و خریدار از هر جهت مناسب است. به طور کلی، می‌توان گفت در مقایسه با روشهای دیگر، از جمله پرداخت نقدی همزمان با سفارش، پرداخت به صورت دیداری و مانند آن، سیستم پرداخت در اعتبار اسنادی به گونه‌ای است که تقریباً موازنه منافع را برقرار می‌کند و می‌تواند منافع هر دو طرف قرارداد را حفظ کند اساساً. هر مکانیسم جایگزین دیگری به جای اعتبار اسنادی، خریدار احتمالی را که منابع مالی لازم برای پرداخت بهای کالا را قبل از دریافت آن ندارد، از وارد شدن در تجارت بین‌المللی باز می‌دارد. اعتبار اسنادی ماهیتی دوگانه دارد: از یک سو، به گونه‌ای سندی بانکی و در تحلیل نهایی، یک سند تجاری است و از سوی دیگر، نوعی روابط قراردادی است که در حقیقت، قوام بخش اعتبار اسنادی متکی و مستند است که دارای برخی آثار حقوقی می‌باشد. در خصوص آثار ناشی از تقلب در اعتبارات اسنادی، لازم به ذکر است، تضمین سرعت و امنیت، عناصر ضروری در تجارت امروز است؛ امر خطیری که در مورد اسناد تجاری به واسطه اعمال اصل استقلال اسناد تجاری از معاملات پایه، در بیشتر نظامهای حقوقی جهان مورد حمایت قرار گرفته است. اصل استقلال اسناد تجاری درباره اعتبارات اسنادی به این معنا است که ایرادهای قرارداد پایه به تعهد ناشی از اعتبار اسنادی مربوط نشده و بانک افتتاح کننده اعتبار نیز نمی‌تولند به ایرادهای مزبور استناد کند. در پایان باید عنوان نمود که اعتبارات اسنادی بانکی در حقوق بعنوان یک وسیله پرداخت و مراودات بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد که بعنوان یک وسیله پرداخت بسیار مهم و بین‌المللی می‌باشد که تجار و اشخاص

حقیقی و حقوقی و شرکتهای به راحتی و با امنیت و اطمینان با یکدیگر معامله و مراوده می‌نمایند و دیگر نگران تحویل کالا و یا پرداخت پول خود نیستند و آثار اعتبارات اسنادی آن است که معاملات و مراودات به سرعت انجام می‌گیرد و تاجر بابت کالای خویش و خریدار بابت پول خویش احساس امنیت می‌کند و دیگر نیازی به مراجعه حضوری و فیزیکی طرفین معامله به یکدیگر نمی‌باشد و به طور کلی موجب تسهیل و تسریع در امر تجارت بین‌المللی می‌گردد.

منابع

منابع فارسی

۱. اخلاقی، بهروز. ۱۳۹۲. بحثی پیرامون توثیق اسناد تجاری. *مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی*، ۴۷: ۱۰-۳۲.
۲. اسکینی، ربیعا؛ حسینی، سید محمد رضا. ۱۳۹۰. بررسی ماهیت حقوقی انتقال اعتبار در مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی اتاق بازرگانی بین‌المللی (UCP600)، *مجله پژوهش‌های حقوقی*، ۱۸: ۳۶-۵۸.
۳. اسکینی، ربیعا. ۱۳۹۵. مباحثی از حقوق تجارت بین الملل. تهران: سمت.
۴. تلبا، مهدی؛ ابراهیمی، علیرضا. ۱۳۹۷. تحلیل ریسک های صادرکننده و واردکننده در اعتبار اسنادی با نگاهی بر نقش اصل بنیادین اعتبار اسنادی بر ایجاد ریسک ها، *فصلنامه اندیشه های اقتصادی*، ۴۱: ۱۴۷-۱۶۹.
۵. خزاعی، محمد. ۱۳۹۵. روش های پرداخت ثمن در تجارت‌های بین المللی. *مجله حقوق خصوصی*، ۴۱: ۱۰۱-۱۲۰.
۶. درخش، علیرضا؛ مرادی، حسن؛ ارفع نیا، بهشید. ۱۳۹۸. بررسی و تحلیل اصول حقوقی حاکم بر اعتبار اسنادی در ایران. *فصلنامه پژوهش‌های سیاسی و بین المللی*، ۱۰: ۶۹-۹۲.
۷. رجب پور، رویا. ۱۳۹۶. شیوه های پرداخت در معاملات بین المللی. تهران: دادگستر.
۸. رحمانیان، سمیه. ۱۳۹۶. بررسی قوانین و مقررات مربوط به اعتبارات اسنادی در معاملات تجاری بین‌الملل به ویژه قوانین ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور تبریز.
۹. رفیعی، محمد تقی. ۱۳۸۷. تحلیل حقوقی قرارداد گشایش اعتباری اسنادی در حقوق ایران. *اندیشه های حقوق خصوصی*، ۱۶: ۱۰۲-۱۲۸.
۱۰. زمانی فراهانی، مرتضی. ۱۳۹۶. *اعتبارات اسنادی و مسائل بانکی*، تهران: انتشارات ترمه.
۱۱. زمانی فراهانی، مرتضی. ۱۳۹۸. *اعتبارات اسنادی بازرگانی*، تهران: انتشارات ترمه.
۱۲. سهامی، محمدرضا. ۱۳۹۵. مشکلات حقوقی اعتبارات اسنادی در نظام بانکی ایران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
۱۳. شیروی، عبدالحسین. ۱۳۹۱. *حقوق تجارت بین الملل*، تهران: میزان.
۱۴. علیزاده، محمد. ۱۳۹۴. *گام به گام با اعتبارات اسنادی*، تهران: انتشارات جاودانه.

۱۵. فرخی، حمید. ۱۳۹۸. تفسیر UCP600، تجزیه و تحلیل ماده به ماده توسط گروه پیش نویس UCP. تهران: انتشارات پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی ایران.
۱۶. قربانیان، حسین. ۱۳۹۶. حقوق اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه های بانکی. تهران: انتشارات قانون و قلم.
۱۷. لنگریچ، رینهارد. ۱۳۹۸. اعتبارات اسنادی در حقوق تجارت بین المللی. ترجمه سهراب حسنی، تهران: انتشارات میزان.
۱۸. مزینی، مسعود؛ مهاجری تهرانی، محمدحسن. ۱۳۹۰. عملیات بانکی بین المللی، تهران: موسسه بانکداری ایران.
۱۹. سلطان نژاد، موسی. ۱۳۹۷. تحلیل حقوقی قرارداد گشایش اعتبار اسنادی. رساله دکتری تخصصی، دانشگاه تهران.
۲۰. نادر، پدram. ۱۳۹۶. بررسی تطبیقی قرارداد گشایش اعتبار اسنادی L.C. در حقوق ایران و اعتبار اسنادی در مقررات متحدالشکل (U.C.P.600). پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت.
۲۱. النجفی، حسن. ۲۰۱۰. شرح الإعتمادات المستندیة. بغداد: شركة المعرفة للنشر والتوزيع المحدودة.
۲۲. بسیونی، أسامة عبد المنعم. ۲۰۱۰. الإعتمادات المستندیة فن الإستیراد والتصدير فی البنوك "الموظفی البنوك، المحاسبین، المبتدئین". القاهرة: الشركة العربیة المتحدة للتسویق والتوریدات.
۲۳. الربیع، عبد جمعة موسی. ۲۰۱۸. الأحكام القانونیة للإعتمادات المستندیة والكفالات المصرقیة. بغداد: مطبعة الزمان.
۲۴. یامالکی، أكرم. ۲۰۱۴. الشماع، فائق. القانون التجاری. وزارة التعليم العالی والبحث العلمی، جامعة بغداد.
۲۵. شكري، ماهر كنج. ۲۰۱۴. العمليات المصرفیة الخارجیة. الأردن: عمان، دار حامد للنشر والتوزیع.
۲۶. هلالی، محمد جمال علی. ۲۰۱۹. محاسبه المؤسسات المالیة (البنوك التجاریة وشركات التأمین). الطبعة الأولى، الأردن: عمان، دار المناهج للنشر والتوزیع.
۲۷. الراوی، خالد وهیب. ۲۰۱۵. العمليات المصرفیة التجاریة. الطبعة الثانیة، الأردن: عمان، دار المناهج للنشر والتوزیع.
۲۸. الطائی، سلیمه علی یوسف. ۲۰۱۴. إجراءات الإعتمادات المستندیة فی مصرف الرافدین والشمال للتمویل والإستثمار - حالة دراسیه. بحث مقدم

- لإغراض نيل شهادة الدبلوم العالي المعادل للماجستير في المصارف. بغداد، المعهد العالي للدراسات المحاسبية والمالية - جامعة بغداد.
٢٩. مرعى، عبد الرحمن. ٢٠١٦. المشكلات المحاسبية والرقابة على العملات الأجنبية في المصارف التجارية مع حالة تطبيقية على المصرف التجاري السوري. بحث مقدم لأغراض لنيل درجة الماجستير في المحاسبة. دمشق، جامعة دمشق كلية الاقتصاد - قسم المحاسبة.
٣٠. العفيف، زيد حسين. ٢٠١٥. أنواع الإعتمادات المستندية. ورقة بحثية قدم هذا البحث إستكمالاً لمتطلبات هادة الإعتمادات المستندية في برنامج الدكتوراه / قسم القانون محاضرات أُلقيت على طلبة المعهد القضائي الأردني الخاص للفصل الدراسي الثاني من العام الجامعي.